

VE VĚCI NAVRHOVANÉ DIREKTIVY EU O ROVNOPRÁVNÉM ZACHÁZENÍ
S LIDMI BEZ OHLEDU NA NÁBOŽENSTVÍ NEBO VÍRU, NEZPŮSOBILOST,
VĚK NEBO SEXUÁLNÍ ORIENTACI (2008/0140)

Obsah právního posudku pana Jamese Dingemanse QC, 20. října 2008

Dopad direktivy na křesťany

Je možné se domnívat, že direktiva by rozšířila náboženskou svobodu. Avšak zavedení direktivy z roku 2000 o diskriminaci v zaměstnání bylo důvodem ke znepokojení. Jako výsledek direktivy byl biskup anglické státní církve úspěšně zažalován homosexuálem poté, co mu nebyl svěřen post mladého pastora. Britská křesťanská charita byla úspěšně zažalována za to, že odmítla povýšit ateistického pomocného pracovníka. (Odstavce 10 & 11)

Náboženské přesvědčení, že „monogamní heterosexuální sňatek je forma partnerství jednoznačně určená pro úplné sexuální vztahy” bylo britskými soudy uznáno jako ortodoxní náboženské přesvědčení a zasluhující si uznání v moderní demokratické společnosti. (Odst. 2)

„[J]e nezbytné, aby tyto příslušné názory, přesvědčení a práva byly v rovnováze, jinak se dobře míněné direktivy, jako právě navržená direktiva, mohou samy o sobě stát nástroji diskriminace nebo útisku.“ (Odst. 15)

“Domnívám se, že právní odpověď - pokud jde o práva, která nejsou přímo ve shodě s právy ostatních - že by práva jedné části komunity neměla anulovat a vyloučit práva jiné části komunity.“ (Odst. 20)

Rozhodnutí v kanadském případě *Komise pro lidská práva v Ontariu versus Brockie* [2002] 22 DLR (4.) 174, ukazuje, že moderní základní lidská práva ochraňují jedince od toho, aby museli podporovat činnost, kterou považují za hříšnou. (Odst. 23)

„Odpovědí v případě Brockie nebylo říci, že ti, kteří mají příslušnou náboženskou víru, by neměli svobodně nabízet obchodní služby, pokud nebyli připraveni jednat rozporuplně s příslušnou náboženskou vírou. Takovýto přístup by vedl k odchodu osob majících příslušné náboženské vyznání ze společnosti...“ (Odst. 24)

Křesťané zapojení v obchodní činnosti

Direktiva se nesnaží o vyvážení práv lišících se komunit. (Odst. 25).

Náboženské výjimky v navrhované direktivě se nevztahují na jednotlivce nebo náboženské organizace vykonávající profesní nebo obchodní činnosti. (Odst. 26).

„Existuje zde riziko, že navrhovaná direktiva bude nutit jednotlivce s příslušným náboženským vyznáním, kteří jsou profesí tiskaři, aby tiskli materiály zcela neslučitelné s jejich niterným náboženským vyznáním. Podobně tesař z jedné náboženské organizace by nebyl oprávněn odmítnout stavební práce při výstavbě chrámu pro jinou náboženskou organizaci, i kdyby daný tesař věřil, že stavba budovy nebo příslušný předmět je z jeho pohledu hřích. To by byl nešťastný vedlejší efekt navrhované direktivy, jejíž cíl je zvýšit práva, mezi jinými, osob s náboženským vyznáním.“ (Odst. 27)

Obtěžování

„...definice obtěžování v souvislosti s poskytováním zboží nebo služeb, může mít potenciálně účinek prudkého ochlazení svobody projevu.“ (Odst. 28)

Pouhé vysvětlení příslušného náboženského vyznání homosexuálovi by mohlo být vykládáno jako rovnající se obtěžování (Odst. 30).

V odstavcích 34 až 46 se pan Dingemans zabývá některými scénáři, které jsme mu předložili. Dokonce i ve scénářích, kde se domnívá, že by stížnost na obtěžování vůči náboženské organizaci měla být neúspěšná, zdůrazňuje, že v zaměstnanecké sféře se hovoří o opaku.

Náboženské výjimky

Článek 3 návrhu direktivy obsahuje výjimky pro náboženské školy a církve a ostatní organizace založené na náboženství nebo víře. (Odst. 31)

Není však jasné, zda výjimka pro náboženské organizace je mířena pouze na ochranu *stávajících* zákonů garantujících náboženskou svobodu, nebo zda umožňuje členským státům předkládat *nové* ochrany při zavádění direktivy. Definice náboženských organizací chráněných výjimkami je rovněž nejasná. (Odst. 32)

V případě, že si církevně založené skupiny pronajmou prostory, aby mohly provozovat společenské činnosti, náboženské výjimky je neochrání. (Odst. 42).

V případě, že náboženské organizace poskytnou veřejnou sociální péči, mohla by proti organizaci být podána stížnost za diskriminaci, když odmítne přehlížet homosexuální činnosti, např. odmítne homosexuálnímu páru poskytnout dvojlůžkový pokoj v křesťanském pečovatelském domově. (Odst. 46).

Vynucení direktivy vůči členským státům

Členský stát EU by mohl být zodpovědný za selhání při zavádění direktivy do vnitrostátních zákonů. Evropský soud může členskému státu nařídit, aby kompenzoval škody vzniklé jednotlivci, kterému byla odepřena jeho práva v rámci zákonů EU. (Odst. 37. 38)

Jednohlasná shoda členských států EU je vyžadována předtím, než se tato direktiva uzákoní (Odst. 47). Jednotlivý členský stát může návrh vetovat.

Závěr

“Domnívám se, že bez mechanismů umožňujících právní rovnováhu, se direktiva stává vnitřně rozporuplná tím, že vytváří (alespoň nepřímo) diskriminaci proti náboženským zastáncům. Toto může, samo o sobě, vyvolávat otázky o slučitelnosti navrhované direktivy s Evropskou konvencí o lidských právech (ECHR) a Listinou [základních lidských práv Evropské Unie]”. (Odst. 48)

*Křesťanský institut
5. prosince 2008*